

LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V OBLASTI **SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ NA** **ÚROVNI EU A ČR**

Jan Maršák

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

Skládkový workshop „Liberec – Žitava 2018“

Liberec, 15. 11. 2018

NOVÁ EVROPSKÁ LEGISLATIVA

SCHVÁLENÝ BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ 2015

SCHVÁLENÝ BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ – LEGISLATIVNÍ ČÁST

- ✓ **Balíček k oběhovému hospodářství** - změny odpadové legislativy byly publikovány v Oficiálním věstníku Evropské unie 14. června 2018:
 - ✓ **Směrnice, kterou se mění směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních – 2018/849/EU,**
 - ✓ **Směrnice, která mění směrnici o skládkách odpadů - 2018/850/EU,**
 - ✓ **Směrnice, která mění směrnici o odpadech - 2018/851/EU,**
 - ✓ **Směrnice, která mění směrnici o obalech - 2018/852/EU.**

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ **SMĚRNICE O ODPADECH**

- ✓ **Směrnice o odpadech (2018/851/EU):**
 - ✓ **Priorita – komunální odpady, systémy tříděného sběru, navyšování recyklace.**
 - ✓ **Posílení primárního tříděného sběru složek komunálních odpadů.**
 - ✓ **Definice** – komunální odpad, stavební odpad, biologický odpad, potravinový odpad, nikoli nebezpečný odpad, zasypávání, materiálové využití a další.
 - ✓ **Cíl pro recyklaci komunálních odpadů:**
 - ✓ **55% v roce 2025, 60% v roce 2030 a 65% v roce 2035.**
 - ✓ **Povinné třídění bioodpadu – zavést do 31. 12. 2023.**
 - ✓ **Povinné třídění textilu – zavést do 1. ledna 2025.**
 - ✓ **Povinné třídění nebezpečných složek komunálních odpadů – zavést do 1. ledna 2025.**
 - ✓ **Prevence vzniku odpadů.**
 - ✓ **Potravinový odpad – zlepšení sledování, opatření k redukci, do konce 2023 návrh na cíl.**
 - ✓ **Požadavky na systémy rozšířené odpovědnosti výrobců.**
 - ✓ **Výpočtové metody úrovně recyklace a měřící bod pro recyklaci.**

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ **SMĚRNICE O ODPADECH**

✓ Směrnice o odpadech (2018/851/EU):

- ✓ **Mechanicko – biologická úprava - od 1. ledna 2027 mohou členské státy započítat komunální biologický odpad, který vstupuje do aerobního nebo anaerobního zpracování, jako recyklovaný odpad pouze v případě, že byl v souladu s článkem 22 sebrán odděleně nebo vytríděn u zdroje.**

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ **SMĚRNICE O SKLÁDKÁCH**

- ✓ **Směrnice o skládkování odpadů (2018/850/EU):**
 - ✓ **Priorita – výrazné omezení skládkování odpadů, zejména komunálních odpadů.**
 - ✓ Definice – přímé odkazy na směrnici o odpadech u hlavních pojmů.
 - ✓ **2 cíle omezení skládkování odpadů**
 - ✓ ***Členské státy usilují o zajištění toho, aby od roku 2030 nebyl přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití, zejména komunální odpad, s výjimkou odpadu, u něhož skládkování vede k nejlepšímu výsledku z hlediska životního prostředí v souladu s článkem 4 směrnice 2008/98/ES.***
 - ✓ ***Cíl pro skládkování komunálních odpadů - 10% (nebo méně) z produkce komunálních odpadů v roce 2035 bude možné uložit na skládku.***
 - ✓ **ČR nepadá do skupiny zemí, která dosáhne na možné posunutí roku plnění cíle.**

BALÍČEK K OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ SMĚRNICE O SKLÁDKÁCH

- ✓ **Směrnice o skládkování odpadů (2018/850/EU):**
 - ✓ **Výpočtové metody úrovně skládkování** – pro účely výpočtu, zda bylo dosaženo stanovených cílů (které odpady budou započítávány jako skládkované – nejedná se pouze o přímo skládkované odpady, ale i odpady, které byly skládkovány po mechanicko-biologické úpravě, spalování atd.)
 - ✓ **Revize:**
 - ✓ **Do 31. prosince 2024 Komise přezkoumá cíl stanovený v odstavci 5 s cílem jej zachovat nebo případně snížit, zvážit kvantitativní cíl pro skládkování na obyvatele a zavést omezení týkající se skládkování i jiných nikoliv nebezpečných odpadů než komunálního odpadu.**

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ V ČR POHLED EK A OECD

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ V ČR – POHLED EK

- ✓ EC Recommendations (2012) – ***Increase progressively the existing landfill tax to divert waste from landfill.***
http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/CZ_Roadmap_FINAL.pdf
- ✓ Country report EK (2016) - ***The rate of tax on landfill is deemed too low to support the waste hierarchy.***
(http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/cr2016_czech_en.pdf.)
- ✓ Country report EK (2017) - ***Česká republika stále čelí značným výzvám v oblasti životního prostředí, zejména pokud jde o skládkování odpadů.***
(https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-report-czech-en_0.pdf)
- ✓ Country report EK (2018) – ***Hlavním způsobem nakládání s komunálním odpadem je i nadále skládkování.***
(<https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2018-european-semester-country-report-czech-republic-cs.pdf>)

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ V ČR – POHLED EK

- ✓ **Zpráva EK o provádění právních předpisů EU v oblasti odpadů, včetně zprávy včasného varování pro členské státy, kterým hrozí, že nesplní cíl zvýšit do roku 2020 úroveň přípravy k opětovnému použití / recyklace komunálního odpadu**
- ✓ Zpráva přezkoumává provádění klíčových prvků těchto právních předpisů členskými státy, identifikuje problémy, které brání plnému souladu, a poskytuje doporučení, jak zlepšit nakládání s určitými toky odpadů.
- ✓ **Early warning report** - nový nástroj Evropské komise pro hodnocení situace v členských zemích ve vazbě na stanovené cíle v evropské odpadové legislativě.
- ✓ **Zveřejněna 24. září 2018.**
- ✓ **ČR problém s plněním cíle na omezení skládkování biologicky rozložitelného odpadu podle směrnice o skládkách odpadu – neplnění k roku 2013.**
- ✓ **https://ec.europa.eu/info/news/commission-reviews-implementation-eu-waste-rules-proposes-actions-help-14-member-states-meet-recycling-targets-2018-sep-24_en**

SKLÁDKOVÁNÍ ODPADŮ V ČR – POHLED OECD

- ✓ **Environmental Performance Review (2018):**
 - ✓ *Poplatky za komunální odpady jsou příliš nízké na to, aby motivovaly ke snižování množství odpadů a k recyklaci.*
 - ✓ *Skládkování je levnější než energetické využití, což je v rozporu s cílem podporovat recyklaci před energetickým využitím nebo odstraněním.*
 - ✓ *Přezkoumat zdanění související s odpady v souladu s hierarchií nakládání s odpady.*
- ✓ <http://www.oecd.org/env/czech-republic-2018-9789264300958-en.htm>
- ✓ http://www.oecd.org/env/country-reviews/OECD_EPR_Czech_Rep_Highlights_CZECH.pdf

SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ V ČR DATA

PRODUKCE ODPADŮ 2014 – 2017 VŠECHNY, OSTATNÍ, NEBEZPEČNÉ, KOMUNÁLNÍ

MŽP Celková produkce (t)	Rok				Nárůst/pokles mezi roky 2016 - 2017 (%)
	2014	2015	2016	2017	
Všechny odpady	32 028 422	37 338 298	34 242 076	34 512 615	0,8
Ostatní odpady	30 462 535	35 834 319	32 798 317	33 004 936	0,6
Nebezpečné odpady	1 565 888	1 503 979	1 443 759	1 507 679	4,4
Komunální odpady	5 323 947	5 274 126	5 612 416	5 690 585	1,4

Zdroj: MŽP, CENIA, ISOH 2018

NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍ ODPADY V ČR

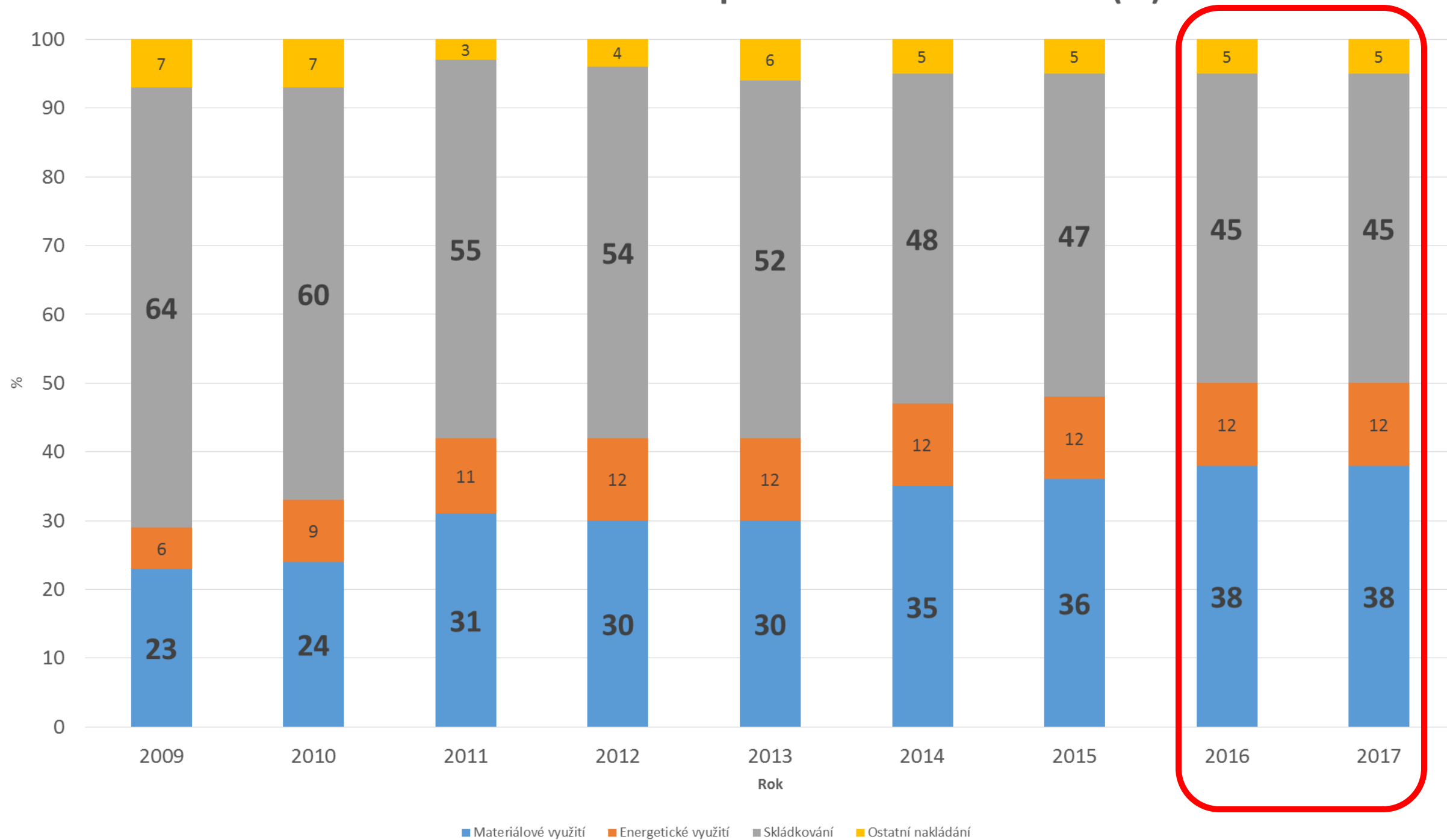
Způsob nakládání s KO	2013		2014		2015		2016	
	t	%	t	%	t	%	t	%
Množství energeticky využitých	614 502	11,9	627 234	11,8	620 313	11,8	680 504	12,1
Množství materiálově využitých	1 561 729	30,2	1 849 864	34,7	1 877 447	35,6	2 136 237	38,1
Množství odstraněných skládkován	2 698 737	52,2	2 569 965	48,3	2 498 736	47,4	2 522 799	45,0
Množství odstraněných spalováním	2 837	0,05	3 949	0,07	3 706	0,07	3 146	0,06

Zdroj: Statistická ročenka životního prostředí, MŽP, CENIA, 2017

Pozn. Součet % u uváděných způsobů nakládání neodpovídá 100% (5% jiné nakládání).

Nakládání s komunálním odpadem v ČR 2009 - 2017 (%)

Zdroj: MŽP 2018

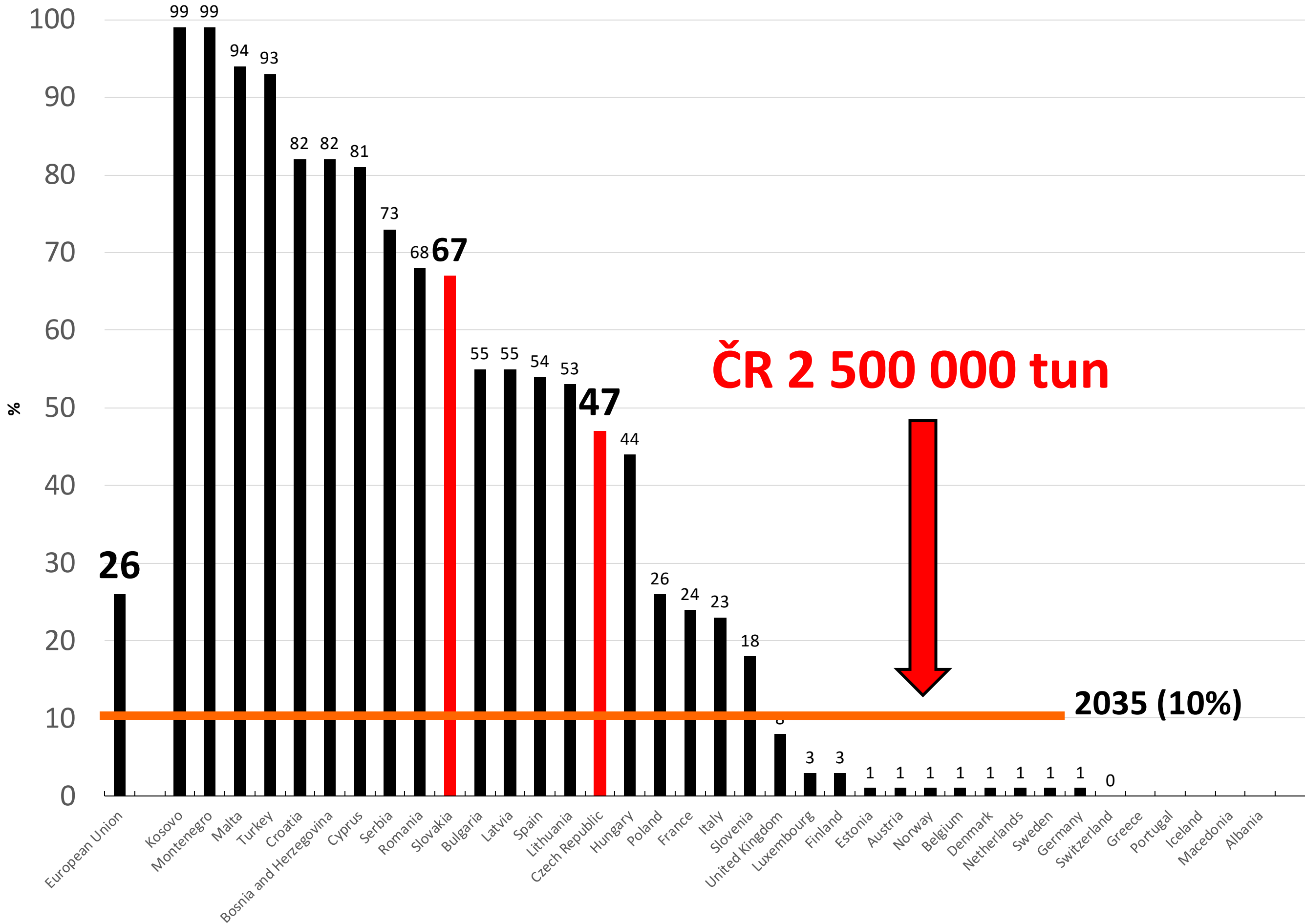
Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

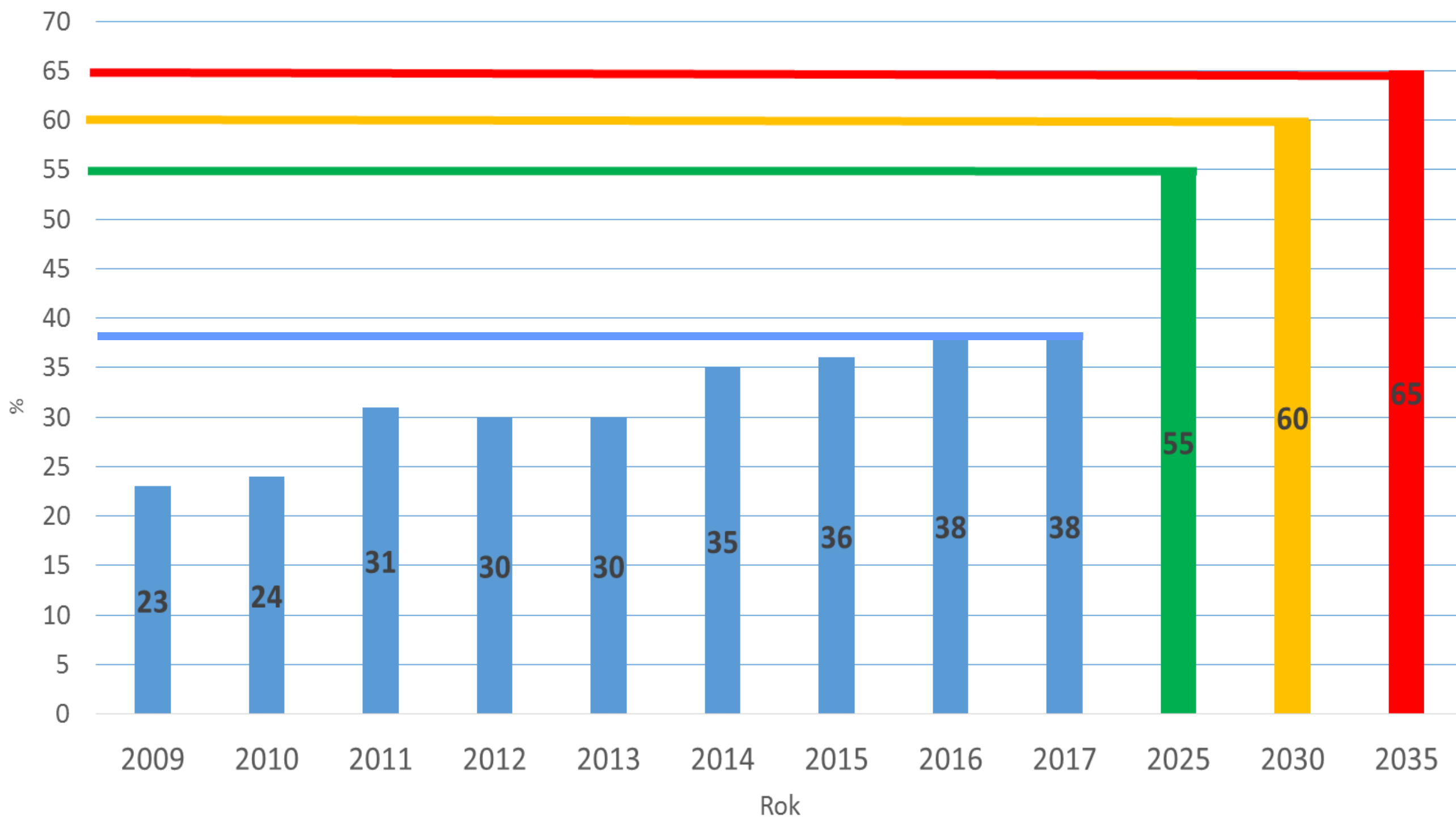
www.mzp.cz

SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ 2015 (%)

Recyklace komunálních odpadů 2009 - 2017 nové recyklační cíle 2025, 2030, 2035

SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ V ČR DŮLEŽITÁ TÉMATA

OMEZOVÁNÍ SKLÁDKOVÁNÍ KO LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ

- ✓ Zákaz skládkování vybraných odpadů
 - ✓ *V legislativě od roku 2014.*
 - ✓ *Pro směsné komunální odpady, recyklovatelné a využitelné odpady od roku 2024.*
 - ✓ *Nejedná se o úplný zákaz skládkování.*

- ✓ Zákaz příliš přísný nebo ojedinělý v EU?
 - ✓ Polsko – podle polské vyhlášky č. 1277/2015 – od roku 2016 zákaz ukládání odpadů na skládky s výhřevností vyšší než 6 MJ/kg.
 - ✓ *18 EU Member States adopted a ban** (AT, BE, DE, DK, EE, FI, FR, HU, HR, LT, LU, NL, PL, RO, SE, SL, SK, UK), as well as Norway and Switzerland. (www.cewep.eu, prosinec 2017).*

OMEZOVÁNÍ SKLÁDKOVÁNÍ KO LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ

- ✓ Zavedení povinného tříděného sběru biologicky rozložitelných komunálních odpadů (od 2015) – celoročně (od dubna 2019).
- ✓ Zavedení povinného tříděného sběru kovů (od 2015).
- ✓ Zavedení povinného tříděného sběru olejů a tuků (od počátku 2020).

- ✓ Vyhláška č. 294/2005 Sb. – novelizace pod č. 387/2016 Sb.
 - ✓ *Parametry výstupy z úpravy směsných komunálních odpadů na skládku – výhřevnost 6,5 MJ/kg v sušině, biologická stabilita AT 4. Účinnost od 1. 1. 2018.*
 - ✓ Obdobné hodnoty mají v legislativě Rakousko, Německo, Polsko.

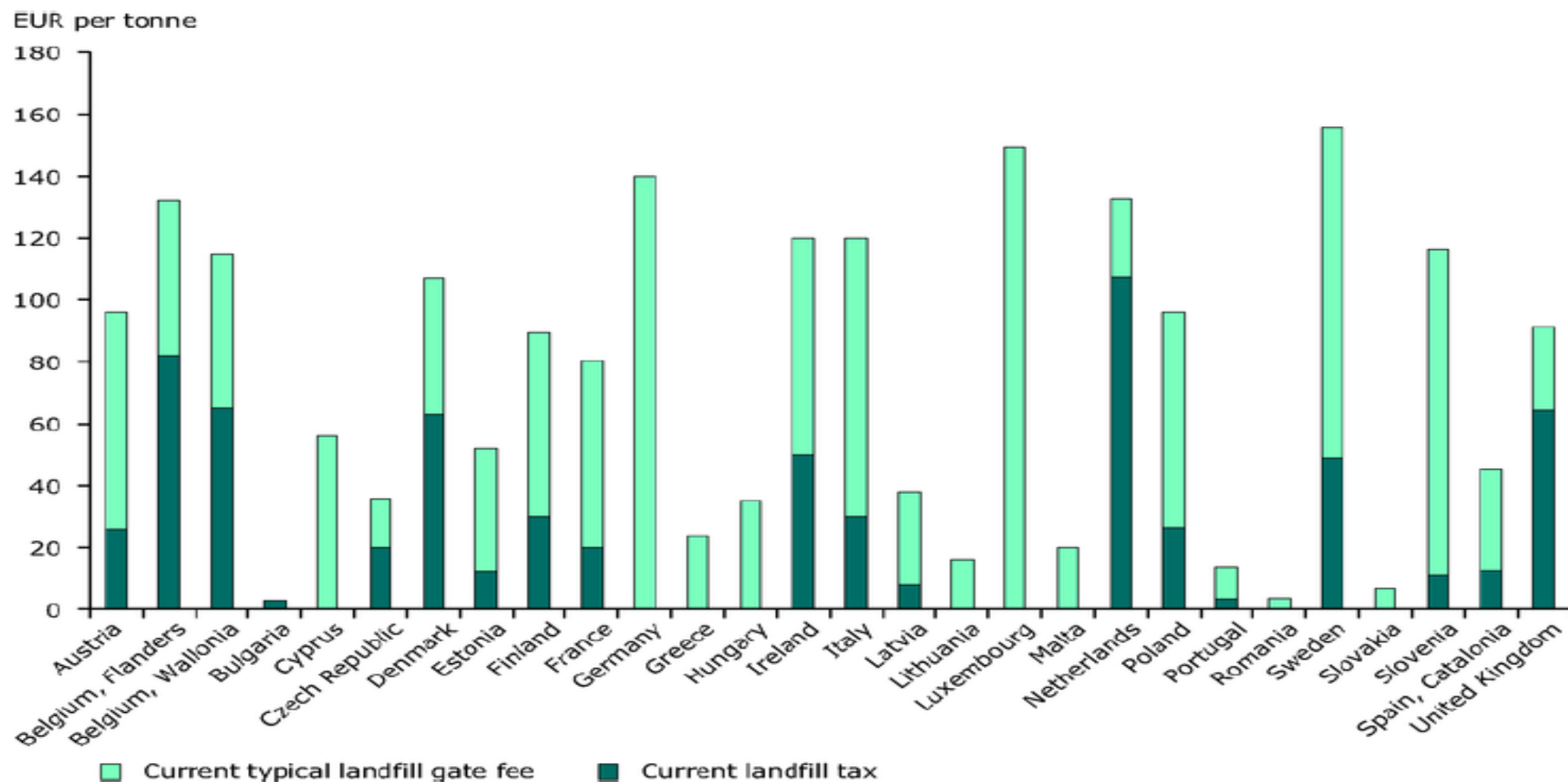

OMEZOVÁNÍ SKLÁDKOVÁNÍ KO EKONOMICKO-LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ

- ✓ Poplatek za ukládání odpadů na skládky
 - ✓ *500 Kč/tuna ostatní a komunální odpady.*
 - ✓ *6200 Kč/tuna nebezpečné odpady.*
 - ✓ *Od roku 2009 se výše poplatku nemění. Před rokem 2009 - každoročně navýšení o 50 Kč u ostatních a komunálních odpadů.*
 - ✓ *Pokud by byl poplatek pravidelně dále navyšován, tak v roce 2018 by pro ostatní a komunální odpady činil 900 Kč/tuna.*
 - ✓ *Nenavyšování od roku 2009 znamená zlevňování skládkování a posilování konkurenční výhody skládkování oproti ostatním vhodnějším způsobům nakládání s odpady.*
 - ✓ *Jediná relevantní data k možnému navyšování poplatku předložilo MŽP – RIA k novému zákonu o odpadech.*

Typical charge (gate fee and landfill tax) for legal landfilling of non-hazardous municipal waste in EU Member States and regions

EEA 2012

SOUVISLOST SKLÁDKOVACÍHO POPLATKU A RECYKLACE

✓ Studie Evropské agentury životního prostředí z roku 2013

- ✓ Mezi cenou skládkování a procentem recyklovaného komunálního odpadu je zřejmá korelace.
- ✓ Vyšší cena skládkování znamená, že je více komunálního odpadu přesouváno do vyšších pater hierarchie nakládání s odpady.
- ✓ Vyšší cena skládkování podporuje recyklaci a kompostování.
- ✓ <https://www.eea.europa.eu/publications/managing-municipal-solid-waste>

✓ Polsko:

- ✓ **140 PLN za tunu 2018 (33 €)**
- ✓ **170 PLN za tunu 2019 (40€)**
- ✓ **270 PLN za tunu 2020 (64€)**

CO DÁLE VE SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ V ČR?

PŘIJETÍ NOVÉ LEGISLATIVY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR

- ✓ Změny evropských směrnic budou promítnuty do:
 - ✓ nového zákona o odpadech (již projednáván 2015-2017),
 - ✓ nového zákona o výrobcích s ukončenou životností (již projednáván 2015 – 2017),
 - ✓ novely zákona o obalech (bude nově připravena).
- ✓ **Transpoziční lhůta 24 měsíců (5. července 2020).**
- ✓ **Všechny návrhy do meziresortního připomínkového řízení.**
- ✓ **Účinnost – nejpozději červenec roku 2020 (vzhledem k transpoziční lhůtě).**

PŘIJETÍ NOVÉ LEGISLATIVY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ ČR

✓ Nový zákon o odpadech:

- ✓ zákaz skládkování vybraných druhů odpadů k roku 2024,
- ✓ ekonomické nástroje - zvýšení poplatku za ukládání odpadů na skládku,
- ✓ další podpora zvyšování třídění v obcích a u podnikatelských subjektů,
- ✓ zvyšování recyklace komunálních odpadů – cíle,
- ✓ třídění dalších složek komunálních odpadů (textil).

ZÁVĚRY

ZÁVĚRY

- ✓ Omezení skládkování odpadů (zejména KO) jako důležité téma pro poslední změny evropské legislativy.
- ✓ Stávající míra skládkování KO v ČR dlouhodobě neudržitelná. V roce 2017 skládkováno 45% KO (přes 2,5 mil. tun).
- ✓ Některé legislativní změny k omezení skládkování KO již provedeny.
- ✓ ČR nezbytně potřebuje k dalšímu pokroku novou legislativu odpadového hospodářství.
- ✓ MŽP předloží do legislativního procesu nový zákon o odpadech.
- ✓ Nová legislativa – platnost nejpozději v červenci 2020 (účinnost 2021).

DĚKUJI ZA POZORNOST.

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D.

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

jan.marsak@mzp.cz

